

HØJESTERET

EMBEDSREGNSKAB 2014

Indhold

Afsnit 1: Højesterets sagstilgang, sagsafvikling og sagsbeholdning for 2014 og udviklingen heri i forhold til de to foregående år

Afsnit 2: Gennemløbstider

Afsnit 3: Organisation og ressourceanvendelse

Afsnit 4: Højesterets indsatsområder i 2014

Afsnit 5: Højesterets forventninger til de kommende år

Afsnit 6: Andre forhold

1. Tilgang, afvikling og beholdning

Indkomne og afsluttede sager i perioden 2012-2014

Sagstype	Indkomne sager			Afsluttede sager					
	2012	2013	2014	Dom kendelse eller beslutning			Hævet eller bortfaldet		
Civile anker	147	134	85	142	147	152	45	31	16
Straffeanker	21	14	14	32	15	12	0	0	0
Civile kærer	82	87	72	96	87	58	2	10	1
Straffekærer	24	25	31	32	17	26	0	2	0
Andragender	95	59	66	91	60	68	5	1	0
I alt				393	326	316	52	44	17
Indkomne				Afsluttede					
I alt	369	319	268	I alt			445	370	333

Højesterets beholdning af sager, herunder af civile ankesager, er faldet de senere år. Det er resultatet af et fald i tilgangen af sager. Faldet i sagstilgangen vil sikre nedbringelse af gennemløbstiderne.

Beholdning af sager ultimo året i perioden 2012-2014

Sagstype	2012	2013	2014
Civile ankesager	252	207	124
Sager i alt	304	247	181

1.1. Civile ankesager

Fordelingen og antallet af indkomne civile ankesager i perioden 2012-2014

Sagstype	2012	2013	2014
2. instanssager fra landsretterne	90	65	34
Sø- og Handelsretten	29	30	11
3. instanssager	23	36	36
Den Særlige Klageret mv.	5	3	4
I alt	147	134	85

Domstolsreformen i 2007 havde bl.a. til formål at sikre, at Højesterets ressourcer anvendes på de centrale opgaver at sikre retsenhed og afgøre sager, der rejser spørgsmål af generel betydning for rets anvendelsen og retsudviklingen eller i øvrigt er af væsentlig samfundsmæssig rækkevidde. Det viste sig, at reformen ikke i tilstrækkelig grad sikrede dette. I februar 2014 blev adgangen til at indbringe civile ankesager for Højesteret derfor reguleret yderligere. Ved en ændring af retsplejeloven blev der skabt hjemmel til, at landsretterne kan efterprøve en byrets afgørelse om at henvise en civil sag til behandling i landsretten i 1. instans. Endvidere blev adgangen til at indbringe Sø- og Handelsrettens domme til Højesteret begrænset, idet anke til Højesteret nu kun kan ske med Højesterets tilladelse. Giver Højesteret ikke tilladelse, kan sagen indbringes for landsretten. Efter denne lovændrings ikrafttræden modtog Højesteret 6 rettidige anmodninger om tilladelse til anke af en dom fra Sø- og Handelsretten. Højesteret gav tilladelse til anke af 3 af sagerne og afviste de øvrige 3. Der er i 2014 sket et markant fald i antallet af ankesager fra Sø- og Handelsretten, og antallet af 2. instans sager fra landsretterne er ligeledes faldet. Antallet af civile anker indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet har været stabilt.

En oversigt over udfaldet af de civile ankesager, der blev afgjort i 2014, ses nedenfor. En ankesag kan i et vist omfang ændre karakter, idet ændrede påstande, anbringender og beviser under visse betingelser kan tillades under anken.

Udfaldet af civile ankesager i 2014

2014	Østre Landsret	Vestre Landsret	Sø- og Handelsretten	I alt
Stadfæstelse	69	15	19	103
stadfæstelsesprocent	74 %	68 %	73 %	73 %
i henhold til grundene	4	2	1	7
i det væsentlige i henhold til grundene	4	4	3	11
med ny begrundelse	61	9	15	85
Ændring	24	7	7	38
Omgørelsesprocent	26 %	32 %	27 %	27 %
I alt	93	22	26	141

Omgørelsesprocenten de to forudgående år:

	Østre Landsret	Vestre Landsret	Sø- og Handelsretten	I alt
2012	25 %	28 %	45 %	31 %
2013	25 %	20 %	45 %	27 %

1.2. Straffeanker

Antallet af indkomne og afgjorte straffeanker lå i 2014 på samme niveau som i 2013. Alle straffeanker er indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet. Procesbevilling kan gives enten, fordi sagen er af principiel karakter, eller fordi andre særlige grunde har talt for, at Højesteret skal behandle sagen.

1.3. Kæresager

Kæresager, der er indbragt med tilladelse fra Procesbevillingsnævnet, er ofte komplekse og tidskrævende sager, som i visse tilfælde skal behandles af 5 eller flere dommere og procederes mundtligt eller i hvert fald voteres mundtligt, således at der må afsættes retsdage til behandling heraf. Kæresager indbragt fra Den Særlige Klageret skal alle behandles af minimum 5 dommere. Langt de fleste kæresager voteres på baggrund af parternes skriftlige indlæg og en skriftlig indstilling fra en dommerfuldmægtig i Højesteret. Behandlingen af kæresager udgør den overvejende del af dommerfuldmægtigenes arbejdsopgave.

1.4. Andragender

Andragender forberedes af dommerfuldmægtigene og er den sagstype, der generelt kræver færrest af Højesterets ressourcer. Andragender omfatter bl.a anmodninger om ekstraordinær genoptagelse og anke, jf. retsplejelovens § 399. Nogle andragender kan også indeholde spørgsmål af principiel karakter.

2. Sagsbehandlingsprocessen og gennemløbstider

Gennemløbstiden er den tid, der går fra sagen modtages i Højesteret, og til sagen afsluttes ved dom, kendelse, beslutning eller hæves. Gennemløbstiden indeholder således både den periode, hvor parterne forbereder sagen ved skriftveksling, indhentelse og fremlæggelse af nye beviser, herunder afhøring af parter og vidner, og perioden, fra parterne har færdigforberedt sagen, til hovedforhandlingen kan foretages, og dom afsiges. Dom afsiges normalt en uge efter, at hovedforhandlingen er afsluttet. Parternes ønsker om ny bevisførelse for Højesteret har betydning for sagernes gennemløbstid. I de sager, hvor der under forberedelsen bliver behov for at forelægge spørgsmål for andre institutioner, f.eks. Retslægerådet, Arbejdsskadestyrelsen eller EU-Domstolen, har retten og parterne ingen indflydelse på den del af forberedelsestiden, der går ved forelæggelsen. Anderledes forholder det sig ved anden bevisførelse, idet den del af gennemløbstiden, der går til afhøring af parter og vidner, i et ikke ubetydeligt omfang beror på parternes advokater. Det samme gælder den del af gennemløbstiden, der vedrører skriftveksling om materielle og processuelle spørgsmål.

Gennemløbstid i dage i perioden 2012-2014

	2012	2013	2014
CIVILE ANKESAGER			
Afsluttet ved dom efter			
mundtlig hovedforhandling	696*	664*	611*
skriftlig procedure	477	375	311
Alle civile ankesager	639	618	545
STRAFFEANKER			
med hovedforhandling	188	102	115
Alle straffeanker	188	97	115
KÆRESAGER/ANDRAGENDER			
Civile kæresager	154	115	84
Straffekæresager	152	99	81
Andragender	63	55	48
Alle kæremål og andragender	115	93	68

*Vedrører alene sager, der ikke har været forelagt for EU-Domstolen.

2.1. Civile anker

Ankebehandlingen af de civile anker tilrettelægges under et telefonisk retsmøde umiddelbart efter fremsendelse af svarskrift med henblik på at fastlægge den videre forberedelse og berømmelsen. Højesteret har som mål at nedbringe gennemløbstiden for civile ankesager til et år. Som det ses af tabellen, er der de seneste år sket en jævn udvikling i retning mod at nå dette mål. For 2014 var den gennemsnitlige gennemløbstid for civile ankesager nedbragt til 545 dage.

For civile sager, hvis afgørelse er hastende, f.eks. fordi et større antal sagers afgørelse beror derpå, eller fordi der er behov for afklaring på et område af væsentlig samfundsmæssig rækkevidde, har Højesteret reserveret retsdage i kalenderen til at sikre, at sådanne sager kan behandles hurtigt.

Sager, der skal forelægges for EU-Domstolen, får en væsentlig længere gennemløbstid. I 2014 blev en sag afsluttet efter forudgående forelæggelse for EU-Domstolen. Denne sag havde en gennemløbstid på 1613 dage.

De civile ankesager, der i 2014 er afsluttet ved dom efter *skriftlig* procedure, har bidraget til at nedbringe den gennemsnitlige gennemløbstid. Antallet af ankesager, der afgøres efter skriftlig procedure, varierer, men lå i 2014 relativt højt.

Antallet af skriftlige ankesager i perioden 2012-2014

Skriftlige ankesager	2012	2013	2014
Udgået til skriftlig behandling	17	27	33
Afsagte domme	16	18	25
heraf mundtligt voterede	13	14	21

I det omfang, der aflyses mundtlige hovedforhandlinger, voteres der på disse dage i sager, der er udtaget til skriftlig behandling. Antallet af bortfaldne hovedforhandlinger har retten normalt ingen indflydelse på, idet bortfald i det væsentlige skyldes, at sagerne bliver hævet. Antallet af bortfaldne sager får således også betydning for gennemløbstiden for de skriftligt forhandlede ankesager. Skriftlig behandlede sager voteres tillige på de dage, som er reserveret til straffesager eller andre hastende sager, men hvor reservationen til sådanne sager ikke kan udnyttes. Der afsættes ikke særlige retsdage til de skriftligt procederede sager, som bliver afgjort efter skriftlig votering, idet sådanne sager cirkulerer mellem de deltagende dommere.

Hastende civile ankesager bliver berammet i reserverede retsdage i kalenderen og har derfor en væsentlig kortere gennemløbstid. Ud over de sjældnere familieretlige sager kan der f.eks. være behov for en hurtig behandling af sagstyper, hvor der i by- og landsretter ligger et stort antal sager af samme karakter, der afventer Højesterets stillingtagen.

2.2. Straffeanker

En egentlig forberedelse af straffeanker med skriftveksling og bevisoptagelse er sjældent forekommende. Hovedforhandling i straffeanker berammes umiddelbart efter, at rigsadvokatens ankemeddelelse er modtaget i forkyndt stand. Berammelsen sker til en af de dage, der i forvejen er reserveret til straffesager, således at straffesager kan behandles inden for en rimelig tid og uafhængigt af berammelsen af de civile sager. Højesterets mål om at nedbringe gennemløbstiden for straffeanker til 3 måneder er endnu ikke nået.

2.3. Kæresager og andragender

I 2014 faldt den gennemsnitlige gennemløbstid for både kæresager og andragender, og Højesterets mål om, at den gennemsnitlige gennemløbstid for kæresager og andragender ikke må overstige 90 dage, blev opfyldt.

3. Organisation og ressourceanvendelse

Højesteret har som den sidste retsinstans en særlig rolle i samfundet, og Højesterets arbejdsform adskiller sig derfor væsentligt fra de øvrige domstoles. Sagsbehandlingsprocessen er beskrevet ovenfor under de enkelte sagstyper.

3.1. Højesterets retssager

Højesterets Ankeudvalg forestår forberedelsen af alle sagstyper. Dog er det Højesteret, med en særlig dommersammensætning, der tager stilling til en anmodning om tilladelse til anke af en dom fra Sø- og Handelsretten. Ankeudvalget består af 3 dommere, der tager stilling til tvister under forberedelsen om eksempelvis fremsættelse af nye påstande og anbringender, om indhentelse af supplerende oplysninger, herunder afhøring af vidner eller udmelding af syn og skøn, forelæggelse for EU-Domstolen eller Retslægerådet og lignende. Afgørelse træffes på grundlag af parternes skriftlige indlæg og en dommerfuldmægtigs skriftlige gennemgang af sagen og tvistepunkterne. Såfremt der tillades afhøring af parter eller vidner, foretages disse af den byret, hvor parterne eller vidnerne har hjemting, af Sø- og Handelsretten, hvis sagen er behandlet af denne ret i 1. instans, eller i Højesteret af en dommerfuldmægtig.

Under det under punkt 2.1. nævnte telefoniske retsmøde drøftes sagens forberedelse og hovedforhandlingens varighed samt spørgsmålet om, hvorvidt sagen er egnet til skriftlig behandling. Herved sikres det, at der afsættes den nødvendige tid til hovedforhandlingen, men heller ikke mere. Som udgangspunkt afsættes der 1 dag pr. sag til hovedforhandling. Ankeudvalgsformanden kan – også mod advokaternes indstilling – beslutte, at en sag skal behandles skriftligt. For at sikre en hensigtsmæssig udnyttelse af den tid, der afsættes til hovedforhandlingen, anmodes advokaterne endvidere om inden hovedforhandlingen at udarbejde en tidsplan herfor.

To dommerfuldmægtige indgår som referendarer i et tæt samarbejde med de to ældste førstvoterende dommere om den sag, dommeren forbereder. Bistanden kan blandt andet bestå i undersøgelse af særlige spørgsmål, drøftelser af sagen og udarbejdelse af domsudkast. Ordningen er også en meget værdifuld del af dommerfuldmægtigenes uddannelse i Højesteret, og der arbejdes med at udvide ordningen til, at hver af de fire førstvoterende har tilknyttet en referendar.

I 2014 blev der gennemført 7 bevisoptagelser i Højesteret i form af afhøringer af parter og vidner eller afhjemling af skøns mænd under retsmøder, der ledes af en dommerfuldmægtig.

I de mundtlige hovedforhandlinger medvirker mindst 5 dommere. I særligt principielle sager og andre sager af særlig vigtighed kan retten bestemme, at der skal medvirke flere dommere. Forud for hovedforhandlingen har dommerne gennemgået sagen, den af parterne udfærdigede ekstrakt, parternes sammenfattende processkrifter samt parternes materialesamlinger, hvis omfang varierer, men sædvanligvis er meget omfattende. Dette forberedelsesarbejde er meget tidskrævende. Dommerne voterer straks efter hovedforhandlingens afslutning. Som følge af ændringer i sagernes karakter efter domstolsreformen er det nødvendigt at afsætte mere tid end tidligere til votering og domsskrivning til den enkelte sag.

Antallet af medvirkende dommere i de skriftligt behandlede ankesager er som for de mundtligt behandlede. Dommernes forberedelse i disse sager svarer til forberedelsen i de mundtligt behandlede sager.

I de mundtligt forhandlede og de skriftligt behandlede, men mundtligt voterede ankesager samt i straffeankesager overværes dommernes votering af en dommerfuldmægtig, der udarbejder referat af voteringerne, som indsættes i voteringsprotokoller. Dette arbejde tager ofte en dag, hvortil kommer overværelsen af voteringen.

I straffeankesager kan Højesteret tage stilling til fortolkning af de straffebestemmelser, som påstås overtrådt, straffens udmåling, om der foreligger formelle fejl ved behandlingen i de tidligere instanser og om det faktiske forhold, tiltalte er fundet skyldig i, med rette er henført under den lovbestemmelse, tiltalte er straffet efter. Højesteret kan derimod ikke tage stilling til, om beviserne er rigtigt bedømt.

Hovedforhandlingens varighed (sambehandlede sager tæller kun én gang)

	2012	2013	2014
Civile sager			
<1 dag	4	10	23
1 dag	93	84	61
1½ dag	12	10	3
2 dage	1	9	6
2½ dage	1		1
3 dage			
3½ dage			1
4 dage		1	
Straffesager			
<1 dag	16	7	4
1 dag	9	7	8
1½ dag	1		

Kæresager bliver som udgangspunkt behandlet skriftligt. Parterne indgiver således skriftlige indlæg. Sagerne forberedes af en dommerfuldmægtig, der udfærdiger referat og gennemgår forarbejder, litteratur og praksis samt udfærdiger udkast til afgørelse. Voteringen foregår normalt også skriftligt. I kæresager medvirker normalt 3 dommere. Størstedelen af kæresagerne er indbragt med Procesbevillingsnævnets tilladelse og angår derfor principielle spørgsmål, hvilket i nogle sager kan nødvendiggøre deltagelse af 5 eller eventuelt 7 dommere. Tyngden af disse sager kan i vidt omfang sidestilles med de skriftligt behandlede civile ankesager. Det sker, at kæresager, evt. på Højesterets initiativ, forhandles mundtligt. På grund af sagernes karakter er der behov for, at flere kæresager forhandles mundtligt.

Andragender behandles skriftligt med indstilling fra en dommerfuldmægtig. Medmindre det er åbenbart, at andragendet ikke skal imødekommes, vil modparten få mulighed for skriftligt at udtale sig, inden der træffes afgørelse.

3.2. Andre opgaver

Udover behandlingen af retssager varetager Højesteret en række andre opgaver. Præsidenten har ansvaret for Højesterets **administrative opgaver**. Opgaverne udføres af Højesterets justitskontor, der ledes af administrationschefen med reference til præsidenten. Omfanget af de administrative opgaver er stigende, ikke mindst på informationsområdet og det personaleadministrative område. Administrationschefen bistår endvidere præsidenten med behandlingen af bl.a. klager over højesteretsdommere og præsidenter ved landsretterne og Sø- og Handelsretten. Administrationschefen behandler også spørgsmål om retsafgift og aktindsigt, der ved tvivlsspørgsmål forelægges retten til afgørelse. Administrationschefen står endvidere til rådighed for henvendelser fra pressen.

Hver anden måned afholdes et møde for alle ansatte, hvor medarbejderne informerer om sager og øvrige emner af almen interesse for alle ansatte.

Højesteret varetager endvidere sekretariatsfunktionen for Den Særlige Klageret, Bibeskæftelsesnævnet og Rigsretten.

Den Særlige Klageret har sekretariat i Højesteret, jf. retsplejelovens § 1 a, stk. 5. Klageretten behandler anmodninger om genoptagelse af straffesager, klager over dommere og andre domstolsjurister og kæresager vedrørende forsvarerudelukkelse. Endvidere behandler Klageretten sager om afskedigelse af dommere og om afskedigelse og uansøgt forflyttelse af andre domstolsjurister. Klageretten består af en højesteretsdommer, der er formand, en landsdommer, en byretsdommer, en advokat og en juraprofessor. Både den forberedende sagsbehandling, der involverer dommerfuldmægtige og kontormedarbejdere, og voteringen i Klageretten foregår i almindelighed skriftligt. Sekretariatsopgaverne består i at forberede sagerne med indhentelse af akter, partshøring og udfærdigelse af referater og udkast til afgørelse, inden sagen rundsendes til votering blandt medlemmerne. Ud over de sager, der fremgår af tabellen, modtages og afsluttes et antal sager administrativt af sekretariatet uden votering blandt Klagerettens medlemmer.

Afgjorte sager ved Den Særlige Klageret i perioden 2012-2014

Sagstype	2012	2013	2014
Genoptagelse af straffesager	50	48	62
Klager over dommere mv.	85	82	73
Kæresager (RPL § 737 og § 987)	10	23	24
I alt	145	153	159

Af de 62 anmodninger om genoptagelse af en straffesag blev 13 anmodninger imødekommet. Af de 73 afsluttede disciplinærsager blev der udtrykt misbilligelse i 2 sager. 16 kæresager vedrørte afgørelser om udelukkelse af forsvarer, hvoraf de 7 blev hævet eller afvist og 5 blev omgjort. 8 af kæresagerne vedrørte afslag på genoptagelse af straffesager, hvor tiltalte var dømt som udebleven. Af disse blev 3 ændret af Klageretten.

Bibeskæftigelsesnævnet har ligeledes sekretariat i Højesteret, jf. retsplejelovens § 47 f, stk. 3. Nævnet varetager tilladelses- og tilsynsopgaver i relation til dommers lønnede, faste bibeskæftigelse. Nævnet kan således godkende, at et fast indtægtsgivende hverv kan bestrides af en dommer, og en sådan tilladelse er nødvendig, når det ikke ved lov er bestemt, at det skal bestrides af en dommer. Nævnet kan endvidere godkende, at hverv som medlem af et offentligt eller privat råd eller nævn må varetages af en dommer fra de overordnede retter, selv om det ikke ved lov er bestemt, at det skal varetages af en sådan dommer. Nævnet modtager endvidere årlige indberetninger fra alle dommere vedrørende deres bibeskæftigelse. Nævnet offentliggør hvert år en redegørelse for sin virksomhed og en oversigt over dommernes indtægtsgivende bibeskæftigelse. Redegørelserne findes på nævnets hjemmeside.

Bibeskæftigelsesnævnet består af præsidenten for Højesteret, præsidenterne for de to landsretter, en præsident valgt af de øvrige retspræsidenter, en dommer valgt af Den Danske Dommerforening og to offentlighedsrepræsentanter. I 2014 har nævnet behandlet i alt 38 ansøgninger. Der henvises i øvrigt til Bibeskæftigelsesnævnets redegørelse for 2014, der offentliggøres på Bibeskæftigelsesnævnets hjemmeside i marts måned.

Rigsretten afholdt i november 2014 konstituerende møde. Rigsretten, der består af de efter anciennitet 15 ældste højesteretsdommere og 15 medlemmer valgt af Folketinget uden for dette, konstituerede sig med højesteretspræsident Poul Søgaard som formand og højesteretsdommer Lene Pagter Kristensen som næstformand.

Endvidere varetager højesteretsdommerne **andre offentlige opgaver** af generel betydning for retsplejen og domstolene. Formandsposten i en række råd og nævn bestrides af højesteretsdommere. Det gælder således blandt andet Procesbevillingsnævnet, Domstolsstyrelsens bestyrelse og Dommerudnævnelserådet.

Højesteret deltager i vidt omfang i **internationalt samarbejde**, herunder i møder på nordisk og europæisk plan. Som et led i dette arbejde udarbejdes ofte redegørelser på engelsk om nationale retsforhold

eller besvares spørgeskemaer til brug for efterfølgende drøftelser i internationale fora. Dette arbejde er tidskrævende både for dommere og fuldmægtige.

Blandt de internationale møder i 2014, hvor repræsentanter for Højesteret har deltaget, ofte med forberedte indlæg, kan nævnes:

- Nordisk møde for højesteretspræsidenter afholdt i Sverige
- Nordisk Juristmøde afholdt i Norge
- Øverste europæiske administrative domstole (ACA), seminar, afholdt i Tjekkiet
- Den Europæiske Unions Domstol, Luxembourg
- FIDE-Kongres (Fédération Internationale pour le Droit Européen) med efterfølgende reception i Højesteret
- Nordisk administrationschefmøde afholdt i Finland

Dommere fra Højesteret har virket som dommere ved det nordiske processpil om menneskerettigheder, der i 2014 blev afholdt i Island og ved Juridisk Diskussionsklubs processpil i København.

Højesteret har i 2014 modtaget en række besøg fra ind- og udland, hvor de besøgende orienteres om bl.a. Højesterets opgave, historie, stilling over for regering og Folketing, det daglige arbejde i retten og om domstolsreformens betydning for Højesteret. Som eksempler på sådanne besøg kan nævnes besøg af:

- Statsministeren
- Justitsministeren
- Islands ambassadør i København
- Dommer fra Letland
- Delegation fra Thailand
- Delegation fra norsk tingrett
- Højesteretsdommer og dommer fra Japan ledsaget af den japanske ambassadør
- Delegation fra Uzbekistan i forbindelse med et OSCE Projekt
- Domstolsstyrelsen
- Delegation fra EJTN (European Judicial Training Network)
- Københavns Byret

Højesteret har endvidere modtaget besøg fra en række byretter og uddannelsesinstitutioner (bl.a. Foreningen af Erhvervsjurister og Jurister i Aalborg (FEJ Aalborg) og ELSA (European Law Students' Association) samt virksomheder, administrative myndigheder og ministerier. Endvidere havde Højesteret åbent hus på Kulturnatten 2014, hvor mere end 1.300 gæster besøgte Højesteret.

Højesteret modtager hvert år besøg af dommere fra by- og landsretterne samt Sø- og Handelsretten. Sådanne studiebesøg varer mellem 2 og 5 dage og omfatter overværelse af hovedforhandlinger, votering og domsskrivning samt orientering om Højesterets arbejdsform.

3.3. Informationsvirksomhed

Ud over de ovennævnte besøg og Kulturnatten, som samler bred interesse, er Højesterets hjemmeside en væsentlig del af Højesterets informationsvirksomhed.

Der udarbejdes referater af de fleste af Højesterets domme og en række kendelser til publicering på Højesterets hjemmeside. Disse referater publiceres straks efter afsigelse tillige med Højesterets afgørelser, og siden september 2014 tillige med underinstansernes afgørelser i domssager. Referaterne indgår endvidere i Højesterets domsdatabase, der kan tilgås via hjemmesiden. Der er i nogle af sagerne behov for anonymisering. Både udarbejdelse af referater og anonymisering involverer dommere, administrationschefen, dommerfuldmægtige og det administrative personale.

3.4. Medarbejdere

Højesterets samlede forbrug af årsværk (eksklusiv barsels- og forældreorlov og andet længerevarende fravær) var i 2014 på 46,5. Højesteretsdommerne står for de 19. De resterende 27,5 er fordelt med 1 på administrationschef og 12 på dommerfuldmægtige, 8 på kontorphonale og 6,5 på øvrigt personale (vagtmaster, bibliotekar, IT-medarbejder, køkkenmedhjælper og studenter). Som det fremgår af oplysningerne om sagsantal og Højesterets arbejdsform, anvendes langt størstedelen af dommerressourcerne på civile ankesager. For dommerfuldmægtigenes vedkommende anvendes størstedelen af ressourcerne på kæresager, tvister under forberedelsen og voteringer. De dommerfuldmægtige, der tillige behandler sager i Den Særlige Klageret og Bibeskæftigelsesnævnet, anvender ca. en tredjedel af tiden på disse opgaver, mens referendarerne næsten fuldt ud anvender deres ressourcer på civile ankesager. Det administrative personale anvender i sagens natur i større omfang ressourcerne på administrative opgaver, men i høj grad som støttefunktion til dommernes arbejde med de civile ankesager og kæresagerne.

Da hvervet som formand for Procesbevillingsnævnet er en fuldtidsstilling, indgår der et dommerårsværk mindre i Højesterets arbejdsfordeling end angivet ovenfor.

4. Indsatsområder

I 2014 har Højesteret gennemført en række konkrete initiativer til forberedelse af en højere grad af digitaliseret sagsbehandling, særligt med henblik på forberedelse af ophævelse af underskriftskravet. Herunder er der for hver medarbejdergruppe gennemført vejledende møder om håndtering af Outlook, om anvendelse af dokumentarkiv, i det omfang det findes hensigtsmæssigt, og om anvendelse af iPads.

Der har endvidere været fokus på optimering af videndeling på tværs af retterne, og Højesteret har bidraget med publicering af resumeer af udvalgte afgørelser til det fælles intranet.

Der er i 2014 truffet beslutning om, at Højesteret kommer med i fase 1 af den digitale retsproces for civile sager, og Højesteret har bidraget med information til Domstolsstyrelsen om Højesterets særlige behov i forhold til sagsbehandlingssystemet.

5. Forventninger til de kommende år

Det er Højesterets forventning, at gennemløbstiden for civile ankesager kan nedbringes til ca. et år inden for de nærmeste år.

6. Andre forhold

6.1. Renovering

I 2014 blev der gennemført nogle vedligeholdelsesmæssige istandsættelser af lokaler, herunder sidste etape af istandsættelse af inventar i 1. afdelings retssal. Det er forhåbningen, at Domstolsstyrelsen også finder midler til sikring af tidssvarende løsninger for teknik og digitalisering i retssalen, herunder bl.a. mulighed for etablering af en streamingtjeneste til brug ved domsafsigelse og som sikkerhedsmæssigt tiltag.

6.2. Ny højesteretspræsident og ny dommer

I 2014 fratrådte højesteretspræsident Børge Dahl på grund af alder, og Poul Søgaard tiltrådte som ny højesteretspræsident. Den ledige dommerstilling blev besat med advokat Lars Apostoli.